

Rödl & Partner

Echo

Data: 05.05.2021

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

KORONAWIRUS: CZYM SIĘ RÓŻNI IZOLACJA OD KWARANTANNY

Choć pojęcie izolacji i kwarantanny są nieodłącznym elementem pandemicznej rzeczywistości, to wciąż często używane są w nieprawidłowy sposób. Rodzaj odosobnienia nie ma jednak znaczenia przy ustalaniu prawa do świadczenia za ten okres. Jednym ze sposobów służących do walki z rozprzestrzenianiem się koronawirusa jest izolacja, która została uregulowana w ustawie z 5 marca 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jedn. DzU z 2020 r., poz. 1845 ze zm.). Zanim zostanie zastosowana, należy zbadać aktualny stan zdrowia osoby, u której podejrzewa się zakażenie koronawirusem.

W przypadku uzyskania pozytywnego wyniku testu w kierunku SARS-CoV-2 osoby zakażone wysyła się wyłącznie na izolację. W zależności od decyzji lekarza, izolacja może odbywać się w warunkach domowych lub szpitalnych. Pacjent może zostać skierowany także do izolatorium. Najczęściej decyzję o formie izolacji podejmuje lekarz podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), który także decyduje o ewentualnej konieczności jej przedłużenia.

POBYT W DOMU...

Czas trwania izolacji zależy od stanu zdrowia pacjenta. Po 7 dniach izolacji domowej lekarz POZ powinien skontaktować się z pacjentem, aby przeprowadzić wywiad i otrzymać informacje o wystąpieniu objawów i przebiegu choroby.

Gdy u osoby zakażonej występują objawy takie jak gorączka, kaszel czy duszność, obecnie izolacja kończy się po 3 dniach licząc od dnia, w którym objawy ustały, nie wcześniej jednak niż po 13 dniach od dnia wystąpienia pierwszych objawów.

PRZYKŁAD

Pacjent zaczął odczuwać typowe dla zakażenia objawy (kaszel, duszności i gorączka) od 10 kwietnia. Pozytywny wynik testu otrzymał 14 kwietnia. Objawy utrzymały się do 20 kwietnia, a sama izolacja trwała jeszcze 3 dni, tj. 23 kwietnia włącznie. Lekarz nie zdecydował o przedłużeniu izolacji.

Po 7 dniach izolacji domowej pacjenci przebywający w izolacji powinni otrzymać SMS o konieczności kontaktu z lekarzem POZ, aby utrzymać informację o dalszym jej trwaniu. Jeśli u pacjenta nie ma objawów choroby, izolacja kończy się po 10 dniach od daty uzyskania pierwszego dodatniego wyniku testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2.

PRZYKŁAD

Pacjent otrzymał pozytywny wynik na koronawirusa 10 kwietnia. 17 kwietnia otrzymał SMS o konieczności kontaktu z lekarzem POZ w celu ustalenia dalszego czasu trwania izolacji. Ponieważ nie wystąpiło pogorszenie stanu zdrowia, izolacja zakończyła się 21 kwietnia.

Jeżeli lekarz na podstawie przeprowadzonego wywiadu stwierdzi niepokojące objawy, może przedłużyć izolację. Przekazuje tę informację pacjentowi. Jest ona też dostępna na Internetowym Koncie Pacjenta (IKP).

...ALBO W SZPITALU

Drugim rodzajem izolacji jest izolacja szpitalna, na którą zostaje skierowany pacjent na podstawie decyzji lekarza sprawującego opiekę nad pacjentem, w zależności od przebiegu choroby. Zakończenie izolacji szpitalnej nie może nastąpić wcześniej niż po 13 dniach od dnia wystąpienia objawów, gdzie ostatnie 3 dni muszą przebiegać bezobjawowo.

Jeżeli pacjent nie wymaga dalszego leczenia w warunkach szpitalnych lub oczekuje na przeniesienie na odpowiedni oddział w szpitalu, może zostać skierowany do izolatorium na podstawie pisemnego skierowania lekarza lub państwowego inspektora sanitarnego. Co ważne – koszty pobytu w izolatorium ponosi NFZ, a pacjent w nim przebywający ma prawo do wizyt pielęgniarskich oraz opieki lekarza.

W Polsce izolatoria działają przy szpitalach i najczęściej znajdują się w hotelach, bursach czy sanatoriach. Więcej informacji o izolatoriach i ich organizacji określa rozporządzenie ministra zdrowia z 26 marca 2020 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki w izolatoriach (DzU poz. 539).

NA WSZELKI WYPADEK

Drugim z najczęściej stosowanych sposobów służących do walki z koronawirusem jest kwarantanna. Dotyczy ona najczęściej osób, które miały kontakt z osobą chorą na COVID-19, a jednocześnie nie odczuwają typowych dla zakażenia objawów. Kwarantanna zwykle trwa 10 dni, a o jej odbywaniu należy poinformować właściwy organ sanitarny oraz pracodawcę. W praktyce jednak występują sytuacje, gdy kwarantanna obejmie kogoś automatycznie, niezależnie od działań organów sanitarnych. Jest tak w sytuacji, gdy osoba:

- przekroczy granicę Polski – od dnia następującego po przekroczeniu granicy powstaje zobowiązanie do odbycia 10-dniowej obowiązkowej kwarantanny,

- zostanie skierowana na test – trzeba pozostać w domu od dnia otrzymania skierowania do uzyskania wyniku ujemnego (poza wyjściem na wykonanie testu), nie dłużej niż 10 dni od dnia skierowania na test,

- mieszka z osobą, która ma pozytywny test na COVID-19 – w tej sytuacji kwarantanna trwa przez cały okres izolacji domownika, a także 7 dni po zakończeniu przez niego izolacji (jest to tzw. okres ponarażeniowy); domownicy nie podlegają przy tym obowiązkowej kwarantannie do momentu otrzymania wyniku.

PRZYKŁAD

Jeden z domowników rozpoczął izolację 10 kwietnia, która trwała do 23 kwietnia. Kwarantanna zakończyła się dopiero 30 kwietnia, ponieważ państwowy powiatowy inspektor sanitarny nie zdecydował o jej skróceniu ani o zwolnieniu z dalszego obowiązku jej odbywania, np. na podstawie negatywnego testu na koronawirusa.

W przypadku skierowania na test lub nagłej potrzeby konsultacji z lekarzem kwarantanna zostaje automatycznie zawieszona na czas drogi do miejsca wymazu lub przychodni i powrotu do domu.

STATUS OZDROWIENIA

Z obowiązku kwarantanny zwolnione są – także po przyjeździe z zagranicznej podróży – osoby zaszczepione przeciwko COVID-19 oraz tzw. ozdrowieńcy, którzy zakończyli izolację szpitalną lub izolację w warunkach domowych.

Status prawny „ozdrowieńców” nie został dotychczas uregulowany w sposób wyczerpujący, co stwarza wiele trudności praktycznych, szczególnie w czasach rosnącej liczby zakażonych na skutek nadejścia trzeciej fali COVID-19. W marcowej nowelizacji rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii wskazano, iż zwolnienie z obowiązku kwarantanny jest ograniczone jedynie

do 6 miesięcy od dnia otrzymania ostatniego pozytywnego wyniku testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2. Przepisy są jednak nieprecyzyjne, nie wskazują, w jaki sposób należy rozumieć termin otrzymania ostatniego pozytywnego wyniku testu diagnostycznego. Budzi to wątpliwości w sytuacji, gdy z różnych powodów zdrowotnych powstaje konieczność przeprowadzenia dodatkowych testów na COVID-19 (np. w celu przyjęcia na planowany zabieg w szpitalu).

W praktyce pojawia się także problem upływu sześciomiesięcznego terminu w trakcie trwania izolacji innych współdomowników, a zatem rozstrzygnięcia o ponownym obowiązku przejścia na kwarantannę po upływie 6 miesięcy. W tej sytuacji decydująca jest praktyka właściwych organów inspekcji sanitarnej.

PRAWO DO ŚWIADCZENIA

Osoba przebywająca w izolacji domowej lub na kwarantannie, która nie jest chora, może pracować zdalnie. Jednak nie każdy rodzaj pracy umożliwia wykonywanie jej w tym trybie.

Pracownik przebywający w izolacji lub na kwarantannie, tracąc możliwość otrzymania zapłaty wynagrodzenia za wykonaną pracę, ma prawo do wynagrodzenia za czas choroby lub zasiłku chorobowego. Oba świadczenia przysługują z tytułu przymusowego odosobnienia, które traktowane jest na równi z niezdolnością do pracy z powodu choroby.

Wynagrodzenie za czas choroby (art. 92 k.p.) przysługuje pracownikom, których czas niezdolności do pracy trwa łącznie do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego (po ukończeniu 50. roku życia – łącznie do 14 dni). Do wypłaty 80-proc. wynagrodzenia za czas choroby zobowiązany jest pracodawca.

Z kolei zasiłek chorobowy finansuje ZUS. Przysługuje on odpowiednio od 34. lub 15. dnia niezdolności do pracy w danym roku kalendarzowym.

Podstawą do wypłaty wynagrodzenia/zasiłku chorobowego jest informacja o kwarantannie lub izolacji, znajdująca się w systemie informatycznym Centrum e-Zdrowia (system EWP). ZUS pozyskuje dane z tego systemu i udostępnia je płatnikowi składek i ubezpieczonemu. Gdy na profilu płatnika nie są widoczne te informacje, podstawą wypłaty świadczeń jest pisemne oświadczenie osoby ubezpieczonego. Oświadczenie o odbyciu obowiązkowej kwarantanny lub izolacji w warunkach domowych pracownik powinien złożyć w ciągu 3 dni roboczych od dnia zakończenia obowiązkowego odosobnienia.

Jeżeli informacja o kwarantannie lub izolacji jest dostępna na Platformie Usług Elektronicznych (PUE), nie ma konieczności dostarczania papierowej decyzji sanepidu ani dodatkowego zwolnienia lekarskiego do pracodawcy ani ZUS.

W przypadku przebywania na kwarantannie z powodu zakażenia osoby współzamieszkującej lub prowadzącej wspólne gospodarstwo, organ inspekcji sanitarnej nie wydaje decyzji. Podstawą do wypłaty świadczeń chorobowych jest oświadczenie o konieczności odbycia kwarantanny.

OKRES ZASIŁKOWY

Zgodnie z art. 8 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (dalej: ustawa zasiłkowa) okres zasiłkowy wynosi maksymalnie 182 dni, a gdy niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży – 270 dni.

Do jednego okresu zasiłkowego wlicza się wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy (choćby spowodowane były różnymi przyczynami) oraz okresy, w których utracono prawo do świadczeń (np. z powodu wykorzystywania zwolnienia lekarskiego niezgodnie z przeznaczeniem). Nieprzerwaną niezdolnością do pracy jest okres niezdolności do pracy, w którym nie występuje ani dzień przerwy, w którym ubezpieczony był zdolny do pracy.

Dodatkowo – jak wskazuje art. 9 ust. 2 ustawy zasiłkowej – jeżeli przerwa pomiędzy ustaniem niedawnej niezdolności do pracy a powstaniem ponownej niezdolności do pracy nie przekracza 60 dni, należy zaliczyć ją do tego samego okresu zasiłkowego. Tu jednak chodzi o tę samą przyczynę niezdolności do pracy (chorobę).

Do okresu zasiłkowego wlicza się także okres niezdolności do pracy z powodu przebywania w izolacji na warunkach domowych lub na kwarantannie.

PRZYKŁAD

Pracownik otrzymał pozytywny wynik testu na koronawirusa i przebywa w izolacji w warunkach domowych. Jego stan zdrowia nie pozwala na wykonywanie pracy także w trybie zdalnym. Decyzją lekarza okres izolacji przedłużył się z powodu pogorszenia się stanu zdrowia pracownika o kolejne dni. Pracownik przebywał w izolacji domowej łącznie 20 dni. Tyle też będzie wynosił nieprzerwany okres niezdolności do pracy zaliczony na poczet 182-dniowego okresu zasiłkowego.

PRACA ZDALNA A OKRES ZASIŁKOWY

Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na brzmienie art. 12 ust. 1 ustawy zasiłkowej, w którym wskazano, iż zasiłek chorobowy nie przysługuje za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony zachowuje prawo do wynagrodzenia. Okresy te wlicza się natomiast do okresu zasiłkowego.

Zgodnie z literalnym brzmieniem przywołanego przepisu należałoby uznać, iż czas wykonywania pracy zdalnej w trakcie izolacji lub kwarantanny wlicza się do okresu zasiłkowego. ZUS stoi jednak na stanowisku, że dni pracy zdalnej wykonywanej w trakcie izolacji lub kwarantanny nie należy zaliczać do okresu zasiłkowego oraz że art. 12 ust. 1 ustawy zasiłkowej nie ma zastosowania w tej sytuacji. Wszystko wskazuje na to, że wprowadzone nowelizacją uprawnienie do wykonywania pracy zdalnej w trakcie izolacji lub kwarantanny (traktowanej na równi z niezdolnością do pracy z powodu choroby) nie zostało odpowiednio dostosowane do regulacji wynikających z ustawy zasiłkowej.

Literalnie rozumienie wyżej przywołanych regulacji może budzić wiele trudności praktycznych, zwłaszcza gdy dotyczy osób, które często podlegają kwarantannie z powodu rodzaju wykonywanej pracy, w której szczególnie narażone są na zakażenie. W razie wątpliwości pracodawca (np. przy długotrwałym i powtarzającym się przebywaniu na kwarantannie przez pracownika) może wystąpić do ZUS z wnioskiem o ustalenie okresu zasiłkowego pracownika przebywającego w izolacji lub na kwarantannie (na formularzu ZAS-64).

Małgorzata Kolasa-Dorosz

Autorka jest młodszym prawnikiem w [krakowskim oddziale Rödl & Partner](#)